

זאת ההזדמנות האחרונה לעשות שינוי אמיתי, ובגדול

עמרי רונן, מהבולטים במנהיגי המחאה ובארגון "אחים ואחיות לנשק", מסרב להיכנע לייאוש ולחוסר האונים. בין שירות מילואים בלתי פוסק לבניית שכונות חדשות בעוטף, הוא הודף את הטענות שארגוני המתנדבים מחליפים את המדינה בתפקידה. "אנחנו המדינה. אני רואה אנשים עומדים מול שוקת שבורה, וחושב על את סבא וסבתא שלי שבנו את הקיבוץ, ומבין שניתנה לנו הזדמנות לתרום בתוך כל השבר הזה".

הוא נולד בכפר עזה, עבר עם משפחתו לכוכב יאיר-צור יגאל והתנדב לשנת שירות דרך התנועה הקיבוצית בפנימיית "נווה אייל" שבה לומדים ילדים עם מוגבלות. בצבא שירת ביחידת מגלן, ובשנת 2014 סיים בהצטיינות קורס קצינים. במסגרת שירותו הצבאי שימש כמפקד צוות במבצעים "שובו אחים", "צוק איתן" ובמלחמת "חרבות ברזל".

בשנת 2021 סיים תואר ראשון במשפטים באוניברסיטת תל-אביב, והתמחה בפרקליטות המדינה במחלקה הכלכלית העוסקת בשחיתות שלטונית. בשנת 2020 ייסד עם חבריו את עמותת "יהב – מחנכים לציונות", שמקדמת זהות ציונית בקרב צעירים.

עם פרוץ מתקפת חמאס בשבעה באוקטובר 2023, הקפיץ את הצוות שלו וירד להילחם בניר עוז. הוא ציפה לאות חיים מסבתו נירה רונן שהתגוררה בכפר עזה. לאחר יומיים התבשר רונן כי סבתו נרצחה בביתה יחד עם המטפלת שלה. מחבלי החמאס השאירו מכתב שבו הצהירו על כוונותיהם. הוא המשיך לשרת במילואים במשך למעלה מ-300 ימים נוספים.

בשבעה באוקטובר היטלטה ישראל במתקפה המפתיעה והאכזרית ביותר בתולדותיה. רונן, מפקד צוות ביחידה מיוחדת, גויס למילואים והשלים מאז מעל ל-300 ימים במדים.

במהלך חודש ספטמבר התייצב בוועדת החוץ והביטחון, לעיתים כמעט מדי יום, וביקש להשמיע את קולם האותנטי של חיילי המילואים בשטח. אבל בגלל שהוא מזהה עם נציגי "אחים לנשק", יו"ר הוועדה בועז ביסמוט (שמונה בחטף במקום יו"ר הוועדה הקודם יולי אדלשטיין, כדי להעביר חוק המאפשר השתמטות משירות) השתיק אותו פעם אחר פעם, ולפעמים אף הורה לסלק אותו בברוטליות מחדר הוועדה. המראה הזה, של חייל מילואים עיקש המושתק ומגורש בכוח דווקא מהמקום שבו דבריו צריכים להישמע ולהילקח בחשבון, מזקק במידה רבה את ההכרח במחאה אזרחית בכל מקום שבו ניתן להשפיע על קבלת החלטות.

רונן הוא עורך דין ופעיל חברתי בולט, וממנהיגי מחאת "אחים ואחיות לנשק" נגד הרפורמה המשפטית בישראל.

אני מאמין שכל אחד מאיתנו הוא גם פרט, האחראי על עצמו ועל המעשים שלו, ולכן כל אחד צריך לעשות איזשהו צעד. לכן אני נמצא בכל מקום שבו אני יכול להשפיע.

אין לנו את הפריבילגיה
להתקפל. עמרי רונן.
צילום: גיא חמוי

אנחנו נותנים דוגמה ליצירתיות ולהשראה גם מול מנהלת תקומה: בניהול
יעיל של תקציב, בקידום מהיר של יוזמות.

עזה (עשרים יחידות בכל אחד) ומתכננים להמשיך
לבנות ולהיבנות.

**מהו העיקרון שמנחה אותך בפעילות הציבורית
שלך בשנתיים האחרונות?**

"אצלי זה מתחיל משאלה אישית פשוטה: מה עליי
לעשות עכשיו? הגענו לנקודה קשה מאוד למדינה,
שהתחילה בהפיכה המשטרית וממשיכה במלחמה

לאחרונה השלים רונן פרויקט שיפוץ ובנייה
מחודשת של 16 יחידות דיור בקיבוץ כפר עזה,
שיזם והוביל. הפרויקט בוצע בהתנדבות על ידי
מתנדבים ותורמים אזרחי מדינת ישראל, ונמסר
לידי הקיבוץ באפריל 2025. הפרויקט הוא יוזמה
משותפת של הקיבוץ יחד עם "בונים מחדש". לאור
ההצלחה בפרויקט הראשון, רונן וחבריו עובדים
על שני פרויקטים נוספים בקיבוצים ניר עוז וכפר

אחים ואחיות לנשק בפעולה.
Ester Grego, CC BY-SA 3.0,
via Wikimedia Commons

הזה. אותו הדבר בעולמות המחאה או החינוך, ובכל תחום שיכול לקדם אזרחים, ולתת עוד ועוד נקודות של אור, של עשייה, של אלטרנטיבה. וחשוב לי להציג את השינוי עכשיו, ולא לחכות שיהיה שינוי גדול בזירה הפוליטית".

איך אתה מסביר את הפער בין מה שקורה בהנהגת המדינה לבין הרחוב? למה אנחנו מופתעים כל פעם מחדש מרוח ההתנדבות, מהמחאה, מהנכונות לתרום?

"אני חוזר לעקרונות. אותי זה לא מפתיע. כי אפשר להאשים את כולם ולהגיד 'הם רעים, הם לא בסדר, הם לקחו, הם חטפו לנו'. יש כוחות אדירים בשטח, ואני מאמין באמת בכוחם של אנשים לשנות. אני רואה את האנשים שאיתי בהפגנות ובמסגרות שבהן אני פועל, וגם אתה מכיר אותם. אלה האנשים הכי טובים שיש, אנשים שבזכותם המדינה השיגה את היתרונות שיש לה. "אנחנו לא היינו בזירה הציבורית הרבה שנים. דאגנו לכלכלה ולמשק, עשינו פעולות מדהימות במגזר השלישי, ועסקנו בחקלאות ובהתיישבות.

שלא נגמרת, חטופים שעדיין שם, וכל האסונות שפוקדים אותנו בדרך, כמעט בכל פרמטר. יש לבני אדם נטייה טבעית להתקפל ברמה האישית, לזחול פנימה כמו צב לתוך השריון או שבלול לתוך הקונכייה ולחכות עד יעבור זעם.

"אבל אני מאמין שבנקודה שבה אנחנו נמצאים אין לנו את הפריביליגיה להתקפל. ברגע שיצאתי החוצה אל המצלמות, או התחלתי לנאום על במות ולהוביל אנשים, הבנתי שיש לי תפקיד קצת יותר גדול בתקופה הזאת, ושאני בר־מזל שיש לי יכולת להשפיע ולשנות דברים על ידי עשייה. ואני לא חושב שאני שונה או מיוחד, חוץ מבעובדה שעברתי סוג של תהליך 'התגלות' – לא במובן האמוני או הדתי, אלא במובן של הפנמת המציאות. בשלב מסוים הגעתי להכרה שצריך לעשות כמה שיותר דברים טובים ולא לעצור, כדי להביא שינוי.

"אם יש לי יכולת לבנות, אז אני הולך ובונה. רואה אנשים עומדים מול שוקת שבורה, ורואה לנגד עיניי את סבא וסבתא שלי שבנו את הקיבוץ, ומבין שניתנה לנו הזדמנות לתרום בתוך כל השבר

"חשוב לי להציג את השינוי עכשיו". מתוך מחאת אחים ואחיות לנשק. dpa picture alliance / Alamy Stock Photo

ואני לא שואל 'לאן הדרך מובילה אותי בעוד כמה שנים', אלא מתרכז במה שעלי לעשות עכשיו, היום ומחר. בעוד יומיים אהיה בנר עוז כי אני רוצה לעשות פרויקט משולב אקדמי, למשל. אני מתארגן שבועי-שבועיים קדימה. ובתוך זה אני עושה למעלה מ-300 ימי מילואים מאז תחילת המלחמה. מה יהיה בעתיד – אין לי מושג, אבל אני עושה הכי טוב שאני יכול, נשאר מעורב ולא מוותר".

איך בכל זאת ההנהגה האזרחית המרשימה הזאת יכולה להשתלב בהנהגת המדינה, אולי אפילו להחליף אותה?

"אני מהמר שבבחירות הבאות יהיה שילוב של שתי ההנהגות, וגם במערכת הבחירות שלאחריה. כי מבחינת השפעה על ההנהגה, תמיד צריך לקחת בחשבון תהליך שמשתרע על פני שתי מערכות בחירות קדימה, כמו שרק בבחירות 77 היה המהפך בעקבות מלחמת יום כיפור. ויהיה גם הפעם מהפך, וייכנסו אנשים חדשים למערכת השלטונית. כי הם מבינים היטב שאם לא הם – יישארו שם אנשים פחות מוכשרים.

"אני כבר נתקל בהרבה אנשים שאומרים 'אני אצא ואשנה את הפוליטיקה כדי לייצר אמון מחדש בנבחר הציבור'. אנשים מבינים שמי שלמעלה נכשל, וברור להם שלא צריך לעשות את אותה הטעות פעמיים או כמה פעמים. אני באמת מאמין שהסנטימנט של הציבור הולך לשם, לעבר שינוי עם אנשים ישרי דרך ונקיי כפיים. כי השבר מאוד גדול".

אני יודע שאתה לא אוהב את השאלה הזאת, אבל בכל זאת: האם "אחים לנשק" ו"חמ"ל אזרחי" ושאר הארגונים האזרחיים שמתנדבים מאז השבעה באוקטובר לא עושים חיים קלים למדינה? יש מי שמחליף אותה, והיא יכולה להישען לאחור ולהמשיך לעצום עיניים?

"זאת טענה שגויה כי אף ארגון לא יכול באמת להחליף את המדינה. לאף ארגון אין את הכוח

אלה דברים חשובים שבלעדיהם אין מדינה, אבל בסוף מתקבלות החלטות בכנסת ישראל, ושם הפקרנו את הזירה לאנשים שהם לא הכי טובים שלנו, בלשון המעטה. לעומת זאת בצד השני ידעו להתאגד ולהתארגן.

"יש כאלה שמעבירים את הכול עליהם. אבל אני אומר 'זה עלינו', ואני לא מעמיד פנים, אני באמת מאמין שאנחנו יכולים להביא שינוי. כי אני רואה מה קרה פה בשנתיים האחרונות ואת ההפנמה וההבנה שזאת ההזדמנות האחרונה לחולל שינוי אמיתי, ובגדול. והוא לא יהיה בהכרעה של הצד השני, אלא בסימון הקווים האדומים שמהם לא נזוז ועליהם לא נתפשר. ובתוך הגבולות הללו נלבן בינינו את שאר הדברים ונטפל בהם בתהליכי עומק".

היית קצין בצבא, ואחר כך הלכת לעבוד בפרקליטות. בשלב מסוים החלטת לצאת לדרך עצמאית. אתה רואה את עצמך חוזר לזירה הציבורית?

"הפרקליטות הייתה המקום הכי משמעותי שהייתי בו אחרי הצבא. עשיתי שם עבודה חשובה, ערכית ומשמעותית, כדי לחזק את שלטון החוק. לצערי ההתקפה המטורפת על האנשים הכי הגונים שיש שם, שהופכים אותם ל'תופרי תיקים ועבריינים' – מטרתה להרוס את המדינה מבפנים. אני לא נשארתי שם כי האמנתי שאשפיע הרבה יותר מבחוץ, ואני משתדל להשתמש בקול שלי להגנה על האנשים הנפלאים האלה.

"בשנת 2020 רשמתי ביחד עם חברים עמותה בשם "יהב – מחנכים לציונות" שמטרתה לחנך לאור הוגי הציונות, להזכיר לישראלים את הרעיונות שעל בסיסם קמה המדינה, מי בנה את המדינה, ומה רצינו לעשות כאן. העמותה מחנכת את אנשיה ללקיחת אחריות. אני מאמין שכל אחד מאיתנו הוא גם פרט, האחראי על עצמו ועל המעשים שלו, ולכן כל אחד צריך לעשות איזשהו צעד. לכן אני נמצא בכל מקום שבו אני יכול להשפיע. מה שאני עושה עכשיו זה מדהים,

יש לנו שתי ברירות - או מדינה דמוקרטית, ליברלית, משכילה ומתקדמת שאזרחיה ערבים זה לזה; או מדינה לא דמוקרטית, כושלת, ענייה וקנאית שאזרחיה מפולגים.

עמרי רונן נואם בחיפה בזמן המחאה. RnDmS / Alamy Stock Photo

"אני רואה לנגד עיניי את
סבא וסבתא שלי שבנו את
הקיבוץ".

למעלה: בית שרוף בניר
עוז. Avreymaleh, CC
BY-SA 4.0, via Wikimedia
Commons

למטה: מתוך המחאה.
Hanay, CC BY-SA 3.0, via
Wikimedia Common

בהפגנה הגדולה בכיכר החטופים עם התינוק שלנו.
ואתה רואה מאות אלפי אנשים מגיעים בחום,
מכל רחבי הארץ: מהשפלה, מהצפון, מהעוטף.
אלה מספרים דמיוניים ממש. אנשים שנוסעים
יום שלם כדי להגיד 'תחזירו את הבנים שלנו
הביתה'. הם זועקים זעקה שפויה ואמיתית מתוך
הלב. ומצד שני אתה רואה את הממשלה שעושה
הכול כדי להפוך אותנו למוקצים. אסור להיכנע
לזה".

**ברגע שהתחלתי להוביל אנשים, הבנתי
שיש לי תפקיד ושאני בר־מזל שיש לי יכולת
להשפיע ולשנות דברים על ידי עשייה.**

**אתה לא חושב לפעמים שצריך להחריק את
המאבק? אולי ראשי המחאה הם ילדים טובים
מדי?**

"קודם צריך להזכיר שמדובר במיליוני אזרחים
ששותפים למחאה הכי נחושה, רגועה ולא אלימה
שיש. התנהגות פשוט מופתית. בכל מה שקשור
לאלימות בהפגנות או ניפוץ חלונות וכו' – זה
מחזיר אותי לדיון בהתחלה: אני באופן אישי
לא מתכוון לחרוג ממנהגי ולהשתמש בכלים
שלא משקפים את דרכי. אני גם לא חושב
שמדובר בדרכים יעילות שיביאו לשינוי. להיפך,
שימוש באלימות מול הממשלה הזאת רק ייתן
להם הזדמנות לפלג, לשסע ולהסית. לקרוא לנו
טרוריסטים, עבריינים ואנרכיסטים.

"אני חושב שצריך לסמן את גבולות המחאה
בהתאם למה שאנחנו מאמינים שלגיטימי,
כאזרחים מעורבים שאכפת להם מהמדינה הזאת,
ולהתנהל עם דוגמה אישית שכל כך חסרה לילדים
שגדלים כאן. המירוץ לתחתית לא נגמר – יש
סכנה גדולה שהממשלה לא תשמור על טוהר
הבחירות, ואני מניח ששבירת כלים מהסוג הזה
מצידם עלולה להוביל את כולנו למקומות שאף
אחד לא רוצה להיות בהם. ●

והמשאבים שלה. אני חושב שדווקא ההפך:
ארגונים כמו שלנו יכולים לתת השראה למדינה,
לדרבן אותה, לשמש דוגמה לדרך שבה הדברים
באמת צריכים להתנהל. איך באמת משיגים
התקדמות כשמביאים תרומות מחו"ל ומגייסים
כספים למען בנייה מחדש, או איך אפשר להניע
את הציבור בהמוניו לבוא ולתרום. אנחנו נותנים
דוגמה ליצירתיות ולהשראה גם מול מנהלת
תקומה: בניהול יעיל של תקציב, בקידום מהיר של
יוזמות.

"אז הטענה הזאת ש'אנחנו עושים חיים קלים
למדינה' לא מחזיקה מים, והיא לא מרפה את
ידינו. אני לא מתכוון להשתנות או לשנות את
דרכי. אם אני רואה את קיבוץ כפר עזה הרוס, אני
הולך לסייע לבנות אותו מחדש. אם אני רואה את
ניר עוז שומם, אז נשלח לשם קבוצת מתנדבים
שתבנה עשרים יחידות לכוח החלוץ. נכון, המדינה
הייתה צריכה להיכנס לזה הרבה יותר מוקדם, אבל
אני בתפיסה שאני המדינה, כל אחד מאיתנו זה
המדינה, ואני לא מוכן לתת להכול לקרוס רק כי
יש מי שדוגל במדיניות של גרירת רגליים".

**מאין אתה שואב אופטימיות כזאת? הרבה
מסתכלים מסביב ורואים רוע, שחיתות,
משיחיות, אובדן דרך ושנאה. איך אתה מצליח
להסתכל על חצי הכוס המלאה?**

"אני לא סתם בן אדם אופטימי. אני מסתכל על
יחסי הכוחות, על הכישרון, על היכולות, על כל
מה שהפך את ישראל להיות מה שהיא הייתה ומה
שהיא תהיה. כל מה שנתן לישראל את היתרון
שלה על שכנותיה. אנשים התעוררו ומוכנים
לעשות הרבה מאוד בשביל שהמדינה הזאת תצליח
שוב. תשגשג, תפרח, תצטיין, תהיה טובה יותר. יש
לנו שתי ברירות – או מדינה דמוקרטית ליברלית,
משכילה, מתקדמת, טכנולוגית, שאזרחיה עֲרָבִים
זה לזה; או מדינה לא דמוקרטית, כושלת, ענייה,
קנאית שאזרחיה מפולגים ומתקשים לחיות יחד.
"מזמן הבנתי שהמטרה היא לנסות לדכא אותנו,
להשאיר אותנו מדוכאים ומיואשים. אתמול היינו